

Advies van het Europees Comité van de Regio's over een EU-strategie betreffende verwarming en koeling

(2017/C 088/17)

Rapporteur:	Daiva Matonienė (LT/ECR), gemeenteraadslid van Šiauliai
Referentiedocument:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een EU-strategie voor verwarming en koeling
	COM(2016) 51 final

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITE VAN DE REGIO'S

Algemene opmerkingen

- juicht het toe dat de Europese Commissie voorstelt om verwarming en koeling te beschouwen als onderdeel van het gemeenschappelijke energiesysteem en stelt vast dat de sector verwarming hier voor het eerst gepresenteerd wordt als een belangrijk segment van de energiesector dat er zeer wel toe kan bijdragen om de energievoorziening onafhankelijker te maken, voor energiezekerheid te zorgen, de klimaatbeschermingsdoelen te verwezenlijken en de consumptieve bestedingen te verminderen.
- Voor de totstandbrenging van een duurzame sector verwarming en koeling bestaat er geen universele oplossing. Om tot goede resultaten te komen, moet er worden ingezet op een breed scala van oplossingen, d.w.z. verscheidene technologieën en verscheidene oplossingen voor zowel individuele gevallen als voor de branche in haar geheel.
- Het Comité van de Regio's (CvdR) vindt echter wel dat de strategie zeer algemeen gehouden is, onvoldoende duidelijkheid schept en niet voldoende concreet aangeeft hoe en in welke richting de sector verwarming en koeling verder ontwikkeld moet worden, welke concrete maatregelen genomen moeten worden om de vastgelegde doelen te bereiken, wat voor gevolgen deze voor lokale en regionale overheden, ondernemingen en consumenten (huishoudens) zullen hebben, en welke financiële steun- en stimuleringsregelingen er nodig zijn om tot de beoogde duurzame energievoorziening te komen.
- De EU is nog steeds zeer afhankelijk van ingevoerde energie. Van de energie die jaarlijks in de EU wordt verbruikt, gaat thans 50 % naar verwarming en koeling. Het gaat hierbij om 59 % van het totale gasverbruik en 13 % van het totale oliebruik in Europa ⁽¹⁾. In deze cijfers schuilt een groot potentieel voor energiebesparing. Om dit potentieel te benutten, zijn er maatregelen nodig om de sector verwarming en koeling te herstructureren en voor efficiënte verwarming en koeling te zorgen.
- Het is een goede zaak dat de Europese Commissie voorstelt om de sector verwarming en koeling in de nationale energie- en klimaatactieplannen van de lidstaten op te nemen, als onderdeel van het governancekader voor de energie-unie.
- Belangrijk voor de ontwikkeling van de sector verwarming en koeling is EU-wetgeving zoals de energie-efficiëntierichtlijn, de richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen en de richtlijn hernieuwbare energie, die specifieke maatregelen op het gebied van de opwekking of het verbruik van energie omvatten. Daarom moet in toekomstige herzieningen van deze wetgeving rekening worden gehouden met de centrale rol van lokale en regionale overheden in deze sector, en met name met de aanbevelingen uit dit advies.
- Wereldwijd nemen de voorraden niet-hernieuwbare energie af, verandert het klimaat en neemt de zorg om het milieu en de volksgezondheid toe. Dit alles noopt steeds meer tot modern ontwerpen en bouwen, waarbij de nadruk vooral ligt op het besparen en efficiënt gebruiken van energie en op de gevolgen voor milieu en volksgezondheid.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_EN_ACT_part1_v14.pdf

8. Op basis van de strategie zullen de lidstaten een objectieve beoordeling kunnen maken van de politieke en administratieve besluiten die ze tot dusverre in de stadsverwarmingssector hebben genomen, en zullen ze stimulerende maatregelen kunnen treffen om de sector verder te ontwikkelen door verwarmingssystemen te moderniseren, gebouwen te renoveren, over te stappen van aardgas op brandstoffen uit hernieuwbare energiedragers dan wel op andere, uit schone energiebronnen geproduceerde brandstoffen, en te zorgen voor de aansluiting van nieuwe gebruikers. Dit zou ertoe leiden dat deze dienstverlening goedkoper wordt, de consumptieve bestedingen dalen en de lucht in steden gezonder wordt.

9. De Commissie zou het EU-beleid moeten herzien met het oog op de ontwikkeling van een duurzame en efficiënte verwarmings- en koelingssector. Een voorbeeld dat het gebrek aan samenhang tussen verschillende onderdelen van de EU-wetgeving aantoont, is Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 244/2012 van de Commissie ⁽²⁾ tot aanvulling van de REPG. De gedelegeerde verordening staat toe dat hernieuwbare thermische en elektrische energie kan worden afgetrokken van de energieprestatie van het gebouw indien zij ter plaatse wordt opgewekt, maar niet als zij via de gecentraliseerde productie wordt geleverd. Deze inconsistentie dreigt systemen voor stadsverwarming, -koeling en warmtekrachtkoppeling te ondermijnen en is contraproductief voor de doelstelling om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, verwarming op basis van afval en vermindering van de uitstoot van CO₂ te bevorderen. De energieprestaties van gebouwen zouden in eerste instantie gericht moeten zijn op het energieverbruik en de energiebehoefte van het gebouw.

10. De Europese Commissie zou de lidstaten, rekening houdend met hun eigen mogelijkheden, specifiek moeten adviseren hoe ze een duurzame sector verwarming en koeling kunnen opzetten door efficiënte technologieën te gebruiken, innovatie te bevorderen en wettelijke en administratieve belemmeringen weg te werken.

11. In deze strategie is er helaas te weinig aandacht voor de rol van lokale en regionale overheden, die toch de grootste verantwoordelijkheid voor de sector verwarming en koeling hebben. Lokale overheden zijn niet alleen bij de aanleg en het beheer van infrastructuur betrokken, maar behoren ook tot de grootste energieverbruikers.

12. Lokale en regionale overheden proberen zo veel mogelijk aan de verwezenlijking van de duurzame-energiedoelstellingen bij te dragen. Er zijn verspreid over de EU heel wat steden die al jarenlang actieplannen op het gebied van klimaat en duurzame energie hebben, met daarin aandacht voor koolstofarme warmtekrachtkoppeling, inzet van hernieuwbare energiebronnen en maatregelen om efficiënter met energie om te springen.

13. Als assemblee van lokale en regionale afgevaardigden hecht het CvdR bij zijn werkzaamheden groot belang aan energievraagstukken en heeft het in diverse adviezen aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van de voorstellen van de Europese Unie ⁽³⁾ over de ontwikkeling van de energiesector, de belangrijke rol van de lokale en regionale overheden bij de verwezenlijking van de op duurzaamheid gerichte energiebeleidsdoelstellingen en actievere samenwerking tussen de centrale en de decentrale overheden van de lidstaten met het oog op het besluitvormingsproces en de behartiging van consumentenbelangen.

14. Het CvdR heeft er al meermaals op gewezen dat er voor lokale en regionale overheden een belangrijke rol moet zijn weggelegd bij de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling. Met deze technologie, die de productie van warmte en elektriciteit combineert, kan de primaire energie in brandstof voor bijna 90% worden benut. De EU dient de randvoorwaarden te scheppen voor steunregelingen ter dekking van de exploitatiekosten van de desbetreffende, zeer efficiënte installaties ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 244/2012 van de Commissie van 16 januari 2012 tot aanvulling van Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de energieprestatie van gebouwen middels het vaststellen van een vergelijkend methodologisch kader voor het berekenen van kostenoptimale niveaus van minimumenergieprestatie-eisen voor gebouwen en onderdelen van gebouwen (PB L 81 van 21.3.2012, blz. 18).

⁽³⁾ Advies van het Comité van de Regio's — Pakket voor de energie-unie.
Advies van het Comité van de Regio's — Betaalbare energie voor iedereen (PB C 174 van 7.6.2014, blz. 15). Brief van het Griekse Raadsvoorzitterschap van 4 november 2013.

Advies van het Comité van de Regio's — Hernieuwbare energie: een belangrijke speler op de Europese energiemarkt (PB C 62 van 2.3.2013, blz. 51).

Advies van het Comité van de Regio's — Energie-efficiëntie (PB C 54 van 23.2.2012, blz. 49).

Advies van het Comité van de Regio's — Energieactieplan van de EU voor 2011-2020 (verkennend advies) (PB C 42 van 10.2.2011, blz. 6).

Advies van het Comité van de Regio's „energie: strategische toetsing en energieprestaties van gebouwen” (PB C 200 van 25.8.2009, blz. 41).

Advies van het Comité van de Regio's „Bevordering van hernieuwbare energie” (PB C 325 van 19.12.2008, blz. 12).

⁽⁴⁾ Advies van het Comité van de Regio's — Hernieuwbare energie: een belangrijke speler op de Europese energiemarkt.

15. Het is van essentieel belang dat energie betaalbaar blijft voor onze armste burgers, die vaak een flink deel van hun inkomen aan verwarming, koeling, verlichting en apparaten besteden, en dat energie-efficiëntieprogramma's vooral op de meest behoeftigen ⁽⁵⁾ worden toegespitst.

Stadsverwarmings- en koelingssystemen, individuele levering van verwarming en stroom

16. Volgens het CvdR lenen stadsverwarmings- en stadskoelingssystemen zich er uitstekend toe om de verschillende energiebronnen te verbinden met de energieproducenten en consumenten. Stadsverwarming kan een van de schoonste manieren zijn om thermische energie te leveren en zou van cruciaal belang kunnen zijn om de CO₂-uitstoot te verminderen, alsook om energie-onafhankelijkheid en energiezekerheid te garanderen. Als de voorwaarden gunstig zijn en de algemene milieuvoordelen van zulke systemen kunnen worden aangetoond, dan moet de ontwikkeling hiervan dus voorrang krijgen.

17. Het CvdR wijst erop dat in gebieden met gunstige omstandigheden en hoge bevolkingsdichtheid stadsverwarmings- en koelingssystemen zeer geschikt kunnen zijn voor de levering van verwarming en koeling. In dat geval moeten alle maatregelen gericht zijn op de efficiëntie van de energieproductie en moeten de consumenten meer de mogelijkheid krijgen om uit CO₂-neutrale energiebronnen geproduceerde warmte en stroom te gebruiken. De verschillen in energiestructuren tussen de lidstaten zijn aanzienlijk en een universeel model voor alle landen is er niet. Het is van belang dat prikkels voor nieuwe vormen van energieproductie zo opgebouwd zijn dat zij goed functionerende systemen op regionaal en lokaal niveau niet ondermijnen.

18. Netwerken voor stadsverwarming zijn volgens het CvdR zonder meer geschikt om huishoudens efficiënt van energie te voorzien. Op nationaal en EU-niveau zou moeten worden nagegaan wat de potentiële behoeften zijn voor de uitbreiding en verbetering van de bestaande netwerken. Hetzelfde geldt voor lokale (insulaire) biogasnetwerken waarmee brandstof aan lokale particuliere gebruikers wordt geleverd.

19. Er zijn veel gebieden in de EU waar individuele verwarming de meest efficiënte of zelfs de enige betaalbare of technisch haalbare optie is, als gevolg van de bevolkings spreiding aldaar. In deze gebieden moet ervoor worden gezorgd dat meer gebouwen worden voorzien van verwarming en elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en dat oude ketels vaker worden vervangen door nieuwe, efficiëntere en minder vervuilende ketels, ook met het oog op de luchtkwaliteit, aangezien in sommige Europese landen soms wel driekwart van de luchtverontreiniging te wijten is aan fijn stof dat vrijkomt bij het gebruik van vaste brandstoffen voor de warmteproductie in particuliere huishoudens.

20. Voor een efficiënte ontwikkeling van verwarmings- en koelingssystemen dienen energiebronnen te worden verbonden met de industrie en de consumenten. Zo zou de integratie van verwarmings-, koelings- en elektriciteitsnetwerken de algehele kosten van energiesystemen kunnen drukken en de consumenten ten goede komen. Hierbij is het zaak om met nieuwe, innovatieve technische oplossingen te komen.

De energie-efficiëntie in gebouwen vergroten

21. Energie-efficiëntie wordt het meest in verband gebracht met gebouwen, die immers enorme mogelijkheden voor energiebesparing bieden. In de EU wordt 45 % van de energie voor verwarming en koeling gebruikt in de woningsector ⁽⁶⁾. Verbetering van de energie-efficiëntie op dit gebied moet dus een prioriteit blijven.

22. Energie-efficiëntie in gebouwen is het resultaat van de gecombineerde toepassing van diverse maatregelen en is het vermogen om maximaal profijt te trekken van elk aspect van energie: rationeel energiegebruik, toepassing van energiebesparende technologieën en gebruik van hernieuwbare energiebronnen, naast het stimuleren van energiebesparend gedrag door consumenten. Opgemerkt zij dat bouwmaterialen en technologieën gekozen zouden moeten worden op basis van een holistische benadering en de toepassing van duurzame bouwprioriteiten.

23. De energiebesparingen tijdens de levensduur van een gebouw hangen in hoge mate af van besluiten die bij het ontwerp van een nieuw gebouw worden genomen of bij de renovatie van een bestaand gebouw. Daarom stelt het CvdR voor om al in een vroeg stadium van bouwprojecten speciale nadruk te leggen op een duurzaam beheer. Daarbij is het zaak om innovatieve instrumenten toe te passen, zoals het Bouwwerkinformatiemodel (BIM) ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Advies van het Comité van de Regio's — Energieactieplan van de EU voor 2011-2020 (verkennend advies).

⁽⁶⁾ Zie voetnoot 1.

⁽⁷⁾ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bouwwerkinformatiemodel>

24. Het verdient aanbeveling de beschikbare saneringsmodellen door te lichten, de sterke en zwakke punten ervan te analyseren en gebruik te maken van de ervaringen van de lidstaten bij de uitwerking van nieuwe financieringsmodellen die voor consumenten aantrekkelijk zijn. Wettelijke en bestuursrechtelijke belemmeringen voor renovatie dienen te worden opgeheven. Circa 70 % van de EU-burgers woont in particuliere woningen. Eigenaren verzuimen vaak om kostenbesparende renovaties uit te voeren omdat ze onvoldoende op de hoogte zijn van de voordelen, geen onpartijdig advies krijgen over technische opties en geconfronteerd worden met verschillende belangen (bijv. in gebouwen met meerdere appartementen) en financiële beperkingen. Daarom moeten landelijke, lokale en regionale overheden inzetten op samenwerking met het publiek om het beter op de hoogte te brengen van maatregelen die de energie-efficiëntie verbeteren en naar meer energiebesparing.

25. Lokale en regionale overheden moeten proberen om de particuliere sector en energiebedrijven te betrekken bij de uitvoering van maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie door het scheppen van gunstige omstandigheden en het opheffen van administratieve en wettelijke belemmeringen.

26. Er zou meer geavanceerde technologie in gebouwen moeten worden geïntegreerd, zonder te bezuinigen op consumentencomfort, om bij te dragen aan een lager energieverbruik binnenshuis voor verwarming, ventilatie, verlichting, warm water en andere behoeften. Zo bestaan er warmteterugwinningstechnologieën die efficiënt warmte onttrekken aan de afvoerlucht van gebouwen en deze overbrengen naar de aanvoerlucht; op die manier kan fors bespaard worden op de benodigde energie voor verwarming binnenshuis.

27. Om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren, zet de Commissie sterk in op o.a. intelligente systemen waarmee meet-, regelings- en automatiseringsinstrumenten beschikbaar worden gesteld en de consument meer mogelijkheden krijgt om aan vraagzijdebeheer mee te werken. Deze maatregelen vallen in principe toe te juichen. Er zijn echter nader te bestuderen vragen over de economische consequenties ervan en de impact ervan op de privacy, reden waarom slimme meters vrijwillig moeten blijven.

28. Het is belangrijk om de bouw te stimuleren van passieve woningen met een zeer laag energieverbruik. Het CvDR staat tevens achter de bouw van meer actieve huizen, die alternatieve energiebronnen gebruiken.

29. Een verantwoorde benadering is voor de bouwsector cruciaal. Er zouden strengere aanbevolen normen moeten komen voor installaties en nieuwe gebouwen en er zouden strengere aanbevolen ontwerp- en bouwcriteria moeten worden opgelegd die architecten, planners en ontwerpers ertoe aanzetten om huizen te ontwikkelen die aan de eisen voor slimme gebouwen voldoen.

30. Gelet op de doelstellingen van de EU-strategie voor verwarming en koeling is het van belang een integrale benadering te hanteren en wijkrenovatie te bevorderen. Naast de renovatie van gebouwen is het ook zinvol om het milieu van de hele wijk te saneren, de infrastructuur te verbeteren, groene zones en fietsvriendelijke infrastructuur aan te leggen enz.

Industrie, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie

31. De industriector biedt heel wat energiebesparingsmogelijkheden op grond van de zgn. „industriële symbiose”, een belangrijk aspect van de totstandkoming van een circulaire economie. Op veel plaatsen ontstaan warmte- en koudeoverschotten die simpelweg in de omgeving wegvloeien. De integratie van afvalwarmte en afvalkoude in stadsverwarmings- en -koelingsnetten zou het verbruik van primaire energie verminderen en vanuit economisch en milieuoogpunt gunstig zijn. Voor de lokale en regionale overheden moet in dit verband een belangrijke rol zijn weggelegd, omdat zij voor de planning van verwarmingssystemen bevoegd zijn.

32. De industrie zou moeten worden aangemoedigd meer nadruk te leggen op een efficiënter gebruik van bestaande technologieën om de energiekosten te verlagen. In 2012 kwam een kwart van het totale eindenergieverbruik in de EU voor rekening van de industrie. Daarvan werd 73 % voor verwarming en koeling gebruikt ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Zie voetnoot 1.

33. De Commissie zou zich meer moeten richten op industriële innovatie en zou het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de ontwikkeling van nieuwe koolstofarme technologieën zoals koolstofafvang en geologische opslag (CCS), die adequaat kunnen bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering, moeten ondersteunen. Een hervormd emissiehandelssysteem (ETS) is in dit verband een cruciaal instrument.

34. Het potentieel van warmtekrachtkoppeling (WKK) wordt inderdaad nog niet optimaal benut. De Commissie zou derhalve een concreet actieplan moeten opstellen met gedetailleerde aanbevelingen voor maatregelen om WKK te stimuleren.

35. De nationale overheden zouden de lokale en regionale overheden over besluiten inzake de ontwikkeling van WKK moeten raadplegen. Bovendien zouden administratieve en regelgevende obstakels die de ontwikkeling van WKK belemmeren, uit de weg moeten worden geruimd met inachtneming van de lokale omstandigheden en kansen en de economische voordelen van de uitbouw van WKK, waaronder de versterking van de concurrentiepositie van de industrie via het gebruik van restwarmte.

36. Het gebruik van hernieuwbare energie in de verwarmings- en koelingssector is een van de manieren om deze sector efficiënter te maken. Voor stadsverwarmingssystemen kunnen diverse hernieuwbare en lokale bronnen worden benut, waaronder afvalenergie, huishoudelijk afval, zonne- en geothermische energie enz. Daarom moet de ontwikkeling van systemen worden gestimuleerd door daarin de integratie van hernieuwbare energiebronnen mogelijk te maken.

Noodzaak en mogelijkheden van financiering van de verwarmings- en koelingssector

37. Om de efficiëntie van de verwarmings- en koelingssector te verbeteren, is veel geld nodig. Het is dan ook van het allergrootste belang om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen en om ernaar te streven de verschillende financieringsbronnen beter op elkaar af te stemmen.

38. Het CvDR bepleit een herziening op verschillende niveaus van de bestaande regelingen voor financiële steun die kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de ontwikkeling van stadsverwarmings- en -koelingsystemen, maatregelen op het vlak van energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Ook zou gestimuleerd moeten worden dat er aantrekkelijke financieringsregelingen worden opgezet om efficiënte maatregelen voor de verwarmings- en koelingssector ten uitvoer te kunnen leggen.

39. Er zou gebruik moeten worden gemaakt van innovatieve instrumenten om de ontwikkeling van de verwarmings- en koelingssector te financieren en aldus investeringen in schone technologieën te stimuleren en de betrokkenheid van het bedrijfsleven te vergemakkelijken. Het is van belang dat wordt gestreefd naar synergie tussen nieuwe financieringsmethoden en kansen en dat financieel-technische maatregelen worden toegepast, zoals leningen met lage rente, garanties, rentesubsidies, kapitaalinvesteringen, securitisatie enz.

40. De tenuitvoerlegging van de EU-strategie betreffende verwarming en koeling en de financiering van grotere projecten zouden baat hebben bij de mogelijkheid om de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF)⁽⁹⁾ te combineren met financiële instrumenten van het EFSI. Daarom moeten maatregelen in de lidstaten op zo groot mogelijke schaal gecombineerd worden en moet dit hele proces worden versneld en vereenvoudigd.

41. Het gebruik van het ESCO-model voor energieprojecten dient te worden gepromoot en de wettelijke en administratieve belemmeringen voor het gebruik ervan in de verwarmings- en koelingssector dienen uit de weg te worden geruimd. Verder is het belangrijk dat de lidstaten doorgaan met structurele hervormingen om de barrières voor investeringen in deze sector te slechten en een eind te maken aan administratieve rompslomp.

42. Samenwerking met de Europese Investeringsbank (EIB) is essentieel. Ook moeten lokale en regionale overheden worden geholpen bij het zoeken naar aanvullende financieringsbronnen en bij de uitvoering van grotere energie-efficiëntieprojecten. Zo heeft Litouwen met steun van de EIB een innovatief Jessica-fonds opgericht, aanvullende financiering aangetrokken en een multiplicatoreffect gegenereerd.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_nl.htm

43. Toe te juichen valt de steun uit het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI)⁽¹⁰⁾, met name de verschaffing van eersteverliesblootstelling en de investeringen in grootschaligere, risicovollere energie-efficiëntieprojecten. Tot nu toe hebben vooral kleine en middelgrote ondernemingen van het EFSI geprofiteerd. Om daarom de activiteiten van het EFSI in de lidstaten waar het vooralsnog beperkt actief was, te stimuleren, moet er meer werk worden gemaakt van bewustmaking op lokaal niveau.

44. Een goed initiatief is het Europees investeringsprojectenportaal (EIPP)⁽¹¹⁾, een onlineplatform dat ontwikkelaars van Europese projecten en investeerders met elkaar in contact brengt. Dit platform zou moeten worden uitgebreid met beschrijvingen van financiële instrumenten door het verzamelen van goede praktijkvoorbeelden van de ontwikkeling van financieringsprogramma's voor energieprojecten in de lidstaten.

45. Het zou nuttig zijn als de EU richtsnoeren formuleert voor efficiënt beheer en financiering van de energiesector en voorbeelden geeft van doeltreffende beheersmodellen die de lokale en regionale overheden in de verwarmings- en koelingssector kunnen gebruiken.

Rol van lokale en regionale overheden

46. In de sector verwarming en koeling spelen lokale en regionale overheden een belangrijke rol:

- zij hebben een directe verantwoordelijkheid voor de sector: zij regelen de dienstverlening, zijn verantwoordelijk voor de planning en houden zich bezig met de financiering van de ontwikkeling en modernisering van de systemen;
- lokale en regionale overheden fungeren voor alle andere partijen in de sector — consumenten, leveranciers, producenten, investeerders en systeembeheerders — als de spil van het systeem en dragen onder meer bij aan een betere milieukwaliteit;
- cruciale besluiten worden genomen en belangrijke initiatieven zien het licht. Op het lokale niveau wordt de theorie in praktijk gebracht en worden wettelijke eisen omgezet in zichtbare en tastbare resultaten;
- de consumenten worden door de overheden voorgelicht en geraadpleegd.

47. Aangezien lokale en regionale overheden verantwoordelijk zijn voor de plaatselijke ruimtelijke ordening, kunnen zij op hun niveau het gebruik van duurzame energie stimuleren en de energie-efficiëntie helpen verbeteren, bijvoorbeeld door ambitieuze doelen en actieplannen vast te stellen, administratieve procedures of regelingen te vereenvoudigen of financiële hulp te bieden.

48. Helaas worden de lokale en regionale overheden in de strategie niet als belangrijke spelers bij verwarming en koeling genoemd. Het CvDR verzoekt de Europese Commissie dan ook om de lokale en regionale overheden bij de tenuitvoerlegging van maatregelen op dit gebied te behandelen als een partner die op gelijke voet staat met het centrale niveau.

49. Gezien de bijdrage die zij leveren aan de planning en aanleg van infrastructuur, het aantrekken van investeringen en het voorlichten en raadplegen van consumenten, zouden lokale en regionale overheden geraadpleegd moeten worden over specifieke te nemen maatregelen.

50. In veel landen zijn gemeenten verantwoordelijk voor verwarming en koeling (nutsvoorzieningen). Zij zijn dan ook van cruciaal belang als het erop aankomt om alle partijen in de sector (huishoudens, bedrijfsleven) ertoe aan te zetten mee te werken aan de ontwikkeling van de sector en zo omstandigheden te creëren waarin concurrentie gedijt en verwarmingskosten dalen.

Het belang van voorlichting en inbreng van het publiek

51. Het gebruik van moderne technologieën en doeltreffende en duurzame verwarmings- en koelingsystemen die een efficiënt gebruik van energie en hulpbronnen mogelijk maken, moet algemeen ingang vinden, omdat daarmee wordt bijgedragen aan een goede luchtkwaliteit en het individueel en sociaal welzijn.

⁽¹⁰⁾ <http://www.eib.org/efsi/index.htm>

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/eipp/desktop/nl/index.html>

52. Renovatie, overstappen op andere brandstoffen of andere maatregelen volstaan niet om concrete resultaten te bereiken; het komt ook aan op goede informatie. Eigenaars van gebouwen zijn vaak niet goed op de hoogte van de voordelen van renovatie. Verwarming en koeling zijn goed voor gemiddeld 6 % van de consumptieve bestedingen van de Europeanen. 11 % van de Europeanen kan het zich niet veroorloven het huis 's winters warm genoeg te stoken ⁽¹²⁾. Door het gebrek aan informatie over het daadwerkelijke energieverbruik en de kosten daarvan, en vaak ook door te weinig geld voor investeringen in de meest efficiënte technologie, heeft de consument maar weinig keus. Wat hun kwaliteit en betrouwbaarheid betreft, en de kosten en baten gedurende de volledige levensduur, zijn technologieën en oplossingen moeilijk met elkaar te vergelijken. Daarom doen de centrale overheid en lokale en regionale overheden er goed aan om samen het publiek voor te lichten over energie-efficiënte maatregelen en energiezuinige technieken.

53. Terwijl de wetenschap en de technologie zich verder ontwikkelen, schort het in de sector verwarming en koeling (zoals in zoveel sectoren) aan specialisten met gedegen kennis over de bouw van energie-efficiënte gebouwen, energie-efficiënte en duurzame energietechnologie. Om dit probleem te kunnen aanpakken, moeten alle partijen in de sector samen werk maken van het opleiden van gekwalificeerd personeel, raadgevingen en voorlichtings- en onderwijsprogramma's.

54. In dit verband is de oprichting van de Europees investeringsadvieshub (EIAC) ⁽¹³⁾, dat particuliere en publieke projectontwikkelaars technische ondersteuning biedt en advies op maat geeft, een goede zaak. Maar eigenlijk zou er dichter bij de bedrijven die er behoefte aan hebben, nog meer advies moeten worden aangeboden. Het publiek en de partijen in de sector moeten meer bewust worden gemaakt van energiebesparing.

55. Het CvdR is te spreken over het op initiatief van de Commissie tot stand gekomen Burgemeestersconvenant, waarmee de lokale en regionale overheden zich ertoe verplichten de CO₂-uitstoot te verlagen; zo draagt dit convenant bij aan de totstandbrenging van een duurzaam energiebeleid. Het CvdR verzoekt de Europese Commissie om deelname aan soortgelijke initiatieven te stimuleren.

Brussel, 12 oktober 2016.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ Zie voetnoot 1.

⁽¹³⁾ <http://www.eib.org/eiah/index.htm>